

Opracowała:

Alicja Guła

konsultant ds. wychowania przedszkolnego

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu

KUFEREK TAJEMNIC

Przykładowe sposoby realizacji zadań pozwalających kształtować wybrane umiejętności podstawy programowej wychowania przedszkolnego

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. (Dz. U. z dnia 15 stycznia 2009 r. Nr 4, poz. 17)

Opowiadanie LUPA

Podstawa programowa	Przykładowe umiejętności szczegółowe
1. Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych. Wymagania:	
1) obdarza uwagę dzieci i dorosłych, aby rozumieć to, co mówią i czego oczekują; grzecznie zwraca się do innych w domu, w przedszkolu, na ulicy;	<ul style="list-style-type: none">• zna zasady kulturalnego zwracania się do innych• stara się stosować formy grzecznościowe (przeproszenie, podziękowanie, uprzejme zapytanie)• stara się właściwie zinterpretować przekaz niewerbalny• kontroluje własny przekaz niewerbalny• odczytuje intencje wyrażone mimiką (skupienie uwagi na twarzy)
2) przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (stara się współdziałać w zabawach i w sytuacjach zadaniowych) oraz w świecie dorosłych;	<ul style="list-style-type: none">• słucha dyżurnych• stara się porządkować przestrzeń wokół siebie• przestrzega prawa innych do zabawy• przestrzega prawa innych do zabawy i odpoczynku
3) w miarę samodzielnie radzi sobie w sytuacjach życiowych i próbuje przewidywać skutki swoich zachowań;	<ul style="list-style-type: none">• rozpoznaje emocje innej osoby poprzez obserwację gestów i wyrazów twarzy• dostrzega konsekwencje braku odpowiedzialności w postępowaniu swoim i innych• rozumie znaczenie uczciwości (krytycznie odnosi się do kłamstwa, zabierania cudzych rzeczy...)• potrafi zapytać właściciela o pozwolenie korzystania z jego własności• dąży do kompromisu w sytuacjach konfliktowych
4) wie, że nie należy chwalić się bogactwem i nie należy dokuczać dzieciom, które wychowują się w trudniejszych warunkach, a także, że nie należy wyszydzać i szykanować innych;	<ul style="list-style-type: none">• stara się traktować potrzeby własne na równi z potrzebami innych członków grupy• szanuje wytwory pracy innych
Podstawa programowa	Przykładowe umiejętności szczegółowe
2. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych. Wdrażanie dzieci do utrzymywania ładu i porządku Wymagania:	
5) utrzymuje porządek w swoim otoczeniu.	<ul style="list-style-type: none">• przygotowuje i porządkuje miejsce zabawy i pracy w przedszkolu• stara się utrzymać porządek w teczce z kartami pracy• czuje się współodpowiedzialny za estetykę sali

<p>Podstawa programowa 3. Wspomaganie rozwoju mowy dzieci. Wymagania:</p>	<p>Przykładowe umiejętności szczegółowe</p>
<p>1) zwraca się bezpośrednio do rozmówcy, stara się mówić poprawnie pod względem artykulacyjnym, gramatycznym, fleksyjnym i składniowym;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zwraca twarz do rozmówcy • mówi patrząc w oczy • w logiczny sposób przedstawia (układa na <i>gałęzi logicznej</i>) przebieg wydarzeń • obdarza uwagę inne osoby wypowiadające się
<p>2) mówi płynnie, niezbyt głośno, dostosowując ton głosu do sytuacji;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • z pomocą rekwizytów (elementy <i>gałęzki logicznej</i>) odtwarza treść opowiadania • wykazuje się aktywnością werbalną w różnych sytuacjach społecznych • eksperymentuje z głosem; potrafi mówić szeptem i głośno w zależności od sytuacji • formułuje wypowiedzi (zakazy, nakazy, pytania, prośby) • stosuje zróżnicowaną intonację -naśladuje głosy bohaterów opowiadania
<p>3) uważnie słucha, pyta o niezrozumiałe fakty i formułuje dłuższe wypowiedzi o ważnych sprawach;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymuje kontakt słuchowy i wzrokowy z osobą mówiącą • zgadza się lub nie z osobą mówiącą • stara się odróżnić żądania od potrzeb (<i>chmurka</i>) • stara się precyzować cele i dążenia (ambitny cel - pozytywny cel) • uważnie słucha opowiadania • odpowiada na pytania bezpośrednio związane z wysłuchanym tekstem
<p>4) w zrozumiały sposób mówi o swoich potrzebach i decyzjach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • szuka sposobów pomocy bohaterom opowiadania, którzy tego potrzebują • rozumie proste i złożone polecenia, pytania • komunikuje własne potrzeby i decyzje w sposób zrozumiały dla innych
<p>Podstawa programowa 4. Wspieranie dzieci w rozwijaniu czynności intelektualnych, które stosują w poznawaniu i rozumieniu siebie i swojego otoczenia. Wymagania:</p>	<p>Przykładowe umiejętności szczegółowe</p>
<p>1) przewiduje, w miarę swoich możliwości, jakie będą skutki czynności manipulacyjnych na przedmiotach (wnioskowanie o wprowadzanych i obserwowanych zmianach);</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podczas czynności manipulacyjnych używa przedmiotów, które pomogą zrozumieć skutki działania (<i>chmurki żądam/chcę</i>) • próbuje stosować zamienniki wizualne (np. emotikony, strzałki, elementy wizualne narzędzi TOC) • formułuje proste wnioski • planuje i przedstawia plan łączący czynność ze skutkiem
<p>2) grupuje obiekty w sensowny sposób (klasyfikuje) i formułuje uogólnienia typu: to do tego pasuje, te obiekty są podobne, a te są inne;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • używa symboli do przedstawienia rzeczywistych przedmiotów • ogląda i porównuje obiekty – dostrzega różnice i podobieństwa, wzrokowo ocenia wielkość • rozumie zależność opartą na logicznych powiązaniach, wyjaśnia wzajemne relacje, grupuje obiekty i uzasadnia dlaczego powinny być razem, dlaczego pasują do siebie
<p>3) stara się łączyć przyczynę ze skutkiem i próbuje przewidywać, co się może zdarzyć.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • układa historię obrazkową (zdjęcia do opowiadania) – podaje związki między obrazkami, ustala przebieg akcji przewiduje niektóre skutki używając zwrotu "jeżeli..., to..(np. Jeżeli wezmę bez pytania cudzą rzecz, to...) • wie, które zmiany są odwracalne, a które nie, rozumienie konsekwencji nieodwracalności (np. stłuczona lupa) • podaje skutki zachowań z własnego doświadczenia, próbuje analizować przyczyny • przewiduje niektóre prawdopodobne zdarzenia (podaje prawdopodobne zakończenie historii/ zdarzenia)

<p>Podstawa programowa 7. Wychowanie przez sztukę – dziecko widzem i aktorem Wymagania:</p>	<p>Przykładowe umiejętności szczegółowe</p>
<p>2) odgrywa role w zabawach parateatralnych, posługując się mową, mimiką, gestem i ruchem; umie posługiwać się rekwizytami (np. maską).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gestem naśladuje znane czynności i odczytuje gesty innych (odczytuje zagadki) • przekazuje nastrój w sposób niewerbalny (robi groźną, smutną i wesołą minę), odgrywa scenę kłótni (<i>chmurka</i>) • posługuje się rekwizytami; (małe chmurki, emotikony), uczestniczy w ich przygotowaniu • podejmuje zabawy tematyczne związane z wysłuchanym i/lub obejrzanym tekstem (adekwatnie do sytuacji posługuje się intonacją głosu i gestem) • odgrywa przypisane role

<p>Podstawa programowa 9. Wychowanie przez sztukę – różne formy plastyczne. Wymagania:</p>	<p>Przykładowe umiejętności szczegółowe</p>
<p>2) umie wypowiadać się w różnych technikach plastycznych i przy użyciu elementarnych środków wyrazu (takich jak kształt i barwa) w postaci prostych kompozycji i form konstrukcyjnych;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy ilustracje wtopione w sceny rodzajowe o określonej akcji, uzupełnia ilustracje do opowiadania (Karta nr 2) • planuje w rzędzie – perspektywa rzędowa, układa elementy książeczki (Karta nr 1) • rysuje postać, uwzględniając zasadnicze elementy budowy ciała i ubioru • tworzy kompozycje własne

<p>Podstawa programowa 13. Wspomaganie rozwoju intelektualnego dzieci wraz z edukacją matematyczną. Wymagania:</p>	<p>Przykładowe umiejętności szczegółowe</p>
<p>4) rozróżnia stronę lewą i prawą, określa kierunki i ustala położenie obiektów w stosunku do własnej osoby, a także w odniesieniu do innych obiektów;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porozumiewa się, określając położenie przedmiotów, które znajdują się wokół dziecka • układa przedmioty wokół siebie zgodnie z poleceniem

<p>Podstawa programowa 14. Kształtowanie gotowości do nauki czytania i pisania. Wymagania:</p>	<p>Przykładowe umiejętności szczegółowe</p>
<p>1) potrafi określić kierunki oraz miejsca na kartce papieru, rozumie polecenia typu: narysuj kółko w lewym górnym rogu kartki, narysuj szlaczek, zaczynając od lewej strony kartki;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje punkty na kartce leżącej na stole: tu jest góra, dół, lewy brzeg, prawy brzeg, • rozumie polecenia typu: rysuj od tego miejsca, narysuj na dole, narysuj pomiędzy..., narysuj w lewym górnym rogu • układa elementy na kartce wg instrukcji
<p>2) potrafi uważnie patrzeć (organizuje pole spostrzeżeniowe), aby rozpoznać i zapamiętać to, co jest przedstawione na obrazkach;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oglądając obrazek rejestruje cechy przedmiotów i łączy je w całość • zauważa zmiany w układzie obrazków lub przedmiotów (<i>gałązka logiczna z 5 elementów</i>) • dostrzega i opisuje istotne cechy przedmiotów • określa różnice i podobieństwa między przedmiotami, obrazkami lub układami • skupia uwagę przez na dłuższym działaniu • wskazuje brakujący element (zdjęcie, rysunek) i uzasadnia wybór
<p>3) dysponuje sprawnością rąk oraz koordynacją wzrokowo-ruchową potrzebną do rysowania, wycinania i nauki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • właściwie trzyma kredkę, ołówek, nożyczki... • samodzielnie wykonuje niektóre pomoce do zajęć • wycina i łączy elementy (książeczka), samodzielnie uzupełnia karty

pisania;	pracy
4) interesuje się czytaniem i pisaniem; jest gotowe do nauki czytania i pisania;	<ul style="list-style-type: none"> • oznacza przedmioty przy pomocy symboli • koduje informacje przedstawione na obrazku np. przy pomocy prostych piktogramów • śledzi wzrokiem tekst odkodowywany przez nauczycielkę (<i>uświadamianie dzieciom, że informacje zawarte np. w ilustracji można zakodować również przy pomocy liter</i>)
5) słucha np. opowiadań, baśni i rozmawia o nich; interesuje się książkami;	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia bohaterów opowiadania • wyodrębnia elementy opowiadania (np. ważne przedmioty) • wyszukuje ilustracji na określony temat
6) układa krótkie zdania, dzieli zdania na wyrazy, dzieli wyrazy na sylaby; wyodrębnia głoski w słowach o prostej budowie fonetycznej;	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje analizy i syntezy słuchowej prostych zdań (dzieli na wyrazy) • stara się rozpoznać proste napisy (<i>próbuję łączyć wygląd graficzny całego wyrazu z obrazkiem lub konkretem- czytanie globalne kartonik KIEDY/JEZELI</i>)
7) rozumie sens informacji podanych w formie uproszczonych rysunków oraz często stosowanych oznaczeń i symboli, np. w przedszkolu, na ulicy, na dworcu.	<ul style="list-style-type: none"> • odkodowuje symbole/ piktogramy (np. wspólnie stworzoną <i>chmurkę</i>) • odczytuje symboliczne znaczenie niektórych emotikonów • koduje informacje przy pomocy gestu • odczytuje symbole dotyczące sytuacji zawartych w opowiadaniu
<p>Podstawa programowa 15. Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne.</p> <p>Wymagania:</p>	Przykładowe umiejętności szczegółowe
5) wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa.	<ul style="list-style-type: none"> • współtworzy „żywy” kodeks na bazie różnych zajęć w grupie tak, aby tworzone zasady były zrozumiałe i pozwalały na ich zastosowanie w podobnych sytuacjach w grupie • dostrzega znaczenie prawdy w relacjach z rówieśnikami rozumie, że nie można nikogo krzywdzić • rozumie i respektuje prawa i obowiązki wynikające z używania cudzych rzeczy